

Πίττα, πρόχειρον ἔδεσμα παρασκευαζόμενον εἰς τὸ πηγάνι με *άλοιφήν*, ἥτοι λίπος χοίρου ἢ βούτυρον ἢ ἔλαιον *Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. || Μεταφ.* 1) Ἐπὶ τοῦ ἔχοντος τὴν συνήθειαν νὰ θωπεύῃ, νὰ περιποιῇται, νὰ κολακεύῃ οἶονεῖ ὁ προσκολλώμενος εἰς τινὰ ἐκ μεταφ. τῆς πολὺ βούτυρον ἢ λίπος ἐχούσης πίττας, ἢ ὁποῖα ἀλείφει τὰς χεῖρας) *Θράκ. (Σηλυβρ.): Εἶναι μιὰ ἀλοιφόπιττα!* Πβ. *άλοιφέας 2, άλοιφούτσα.* 2) Ἐπὶ τοῦ ὑποκρινομένου τὸν ἠθικόν, συνήθως ἐπὶ γυναικὸς *Ἡπ.* 3) Ἐπὶ τοῦ ὑποκρινομένου τὸν πτωχὸν ἐνῶ εἶναι πλούσιος (διὰ τὴν σημασιολογικὴν ἐξέλιξιν πβ. τὸ ἀρχ. γλίσχρος σημαῖνον τὸν κολλῶδη καὶ ἔπειτα τὸν φειδωλὸν) *Ἡπ.: Τί ἀλ'φόπιττα εἶναι!*

άλοιφούτσα ἡ, Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλοιφέας* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούτσα.

Ὁ ἔχων τὴν συνήθειαν νὰ θωπεύῃ, νὰ περιποιῇται, νὰ κολακεύῃ. Πβ. *άλοιφέας 2, άλοιφόπιττα.*

άλοιφώνω πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλοιφή*.

1) Ἐπιχρίω τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῶν ἀγγείων διὰ χυμικοῦ τινος πολτοῦ ἐμφράττοντος τοὺς πόρους αὐτῶν διὰ νὰ μὴ ἀπορροφᾶται τὸ ὑγρὸν Κύθν. Σίφν.: *Ἀλοιφώνω τὸ τσουκάλι πολλαχ. Ἀγγεῖο ἀλοιφωμένο Κύθν.* 2) Ἐμβαπτίζω ἐντὸς μολυβδούχου διαλύσεως σωλῆνας ἢ τι τοιοῦτον πρὸ τῆς ὀπτήσεως Ἀθῆν.

άλοιφωτός ἐπίθ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ρ. *άλοιφώνω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ωτός.

Ὁ ἀλειμμένος διὰ χυμικοῦ τινος μείγματος, ἐπὶ ἀγγείων. Ἀντίθ. *άλοιφωτος.*

άλοιφωτος ἐπίθ. Κύθν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *άλοιφωτός* τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Πβ. *ά- στερητ. 2 α.*

Ὁ μὴ ἀλειμμένος διὰ χυμικοῦ τινὸς μείγματος, ὁ ἄνευ ἀλοιφῆς: *Ἀγγεῖο ἀλοιφωτο.* Ἀντίθ. *άλοιφωτός.*

άλόνη ἡ, Σκῦρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὰ διάφορα σκευῆ τῆς οἰκίας, τὰ ὁποῖα κρέμονται εἰς τοὺς τοίχους αὐτῆς ἐξηρημένα ἀπὸ τὸ λεγόμενον *άράφι* καὶ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς τοίχους κάτωθεν τοῦ *άραφιοῦ* ὅλα καθ' ὠρισμένην σειράν.

- **αλος** παραγωγικὴ κατάλ. πολλαχ.

Ἐκ τῆς καταλ. -άλι. Πβ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 8 κέξ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται μεγεθυντικά, οἶον: *κουφός -κούφαλος, ποντικός -ποντικάλος, σῦκο-σύκαλος* κτλ.

άλδς ὁ, Κάρι.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλόη*.

Ἡ ἀλόη τῶν φαρμακείων: *Ὡσπου νὰ βράσουν ἐγίνηκαν άλδς.* Συνών. *άλόη 5.* [**]

άλδς ἐπίθ. Ρόδ.

Ἵσως ἐκ τοῦ ἀρχ. *άλς* = ἄλας.

Ἀλμυρός: *Τὸ φαγητὸν ἔγινεν άλδς.*

άλοσάχνη ἡ, Κέα κ. ἄ. — *Λεξ. Περίδ.* *άλονσάχνη* Κυδων. *άλισάχνη* Ἀνδρ. Κρήτ. Πόντ. (Σινώπ.) Χίος *άλισάχνη* Ἰθάκ. (Αἰν.) *άλισάχνη* Κυδων. *άλ'σάχνη* Λέσβ. *άλισάχνη* Εὐβ. (Κάρυστ.) *άλιτσάχνη* Κρήτ. *άλιτσάχνη* Ἰμβρ. *άλασάχνη* Πόντ. (Σινώπ.) *άλ'σάχνη* Λέσβ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. *άλοσάχνη* = ζωόφυτόν τι. Ὁ τύπ. *άλισάχνη* κατὰ τὰ ἐκ τοῦ *άλι-* ἀρχόμενα Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,245. Τὸ *άλασάχνη* κατ' ἀφομ. ἐξακολουθητικὴν.

1) Τὸ λεπτότατον ἄλας, τὸ ὁποῖον μένει ἐπὶ τῶν κοιλωμάτων τῶν βράχων τῆς παραλίας μετὰ τὴν ἐξάτμισιν τοῦ θαλασσίου ὕδατος Ἀνδρ. Εὐβ. (Κάρυστ.) Κέα Κυδων. Κρήτ. Λέσβ. Πόντ. (Σινώπ.) Χίος κ. ἄ.: — *Λεξ. Περίδ.* *Ἀλισάχνη* εἶναι τὸ φαεῖ (ὑπερμέτρως ἄλμυρον) Κρήτ. *Ἀλμυρὸ ἄλ'σάχνη* (ἐπὶ φαγητοῦ ἄλμυροῦ) Λέσβ. Συνών. *άλατάρμη 2, άλυκή, άλυκιά, άφρίτης.* β) Ἡ ἄχνη τοῦ ἁλατος ἢ μένουσα ἐπὶ τοῦ προσώπου μετὰ τὸ κολύμβημα Χίος Ἰμβρ. 2) Τὸ λεπτόν, τὸ τετριμμένον ἄλας Ἰθάκ. (Αἰν.) Πόντ. (Σινώπ.) κ. ἄ.: *Πικόκκισε τὸ φαεῖ μὴ λίο ἄλισάχνη* (πικόκκισε=ἐπικόκκισε) Σινώπ.

άλοσαχνιάζω ἀμάρτ. *άλτσαχνιάζου* Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλοσάχνη*.

Κατὰ γ' πρόσ., ἐπικάθηται λεπτότατον στρώμα ἁλατος.

άλουλούδιστος ἐπίθ. ΣΖαμπελ. Ἀσμ. δημοτ. 698 — *Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.* Ἐλευθεροῦδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. *ά-* καὶ τοῦ ἐπιθ. **λουλουδιστός* < *λουλουδίω*.

Ὁ ἄνευ ἀνθέων ἔνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Κλάψε με, κλέφτη, κλάψε με, φέρε καὶ τοὺς δικούς σου ἔς τὸ χῶμα τ' άλουλούδιστο, ἔς τὸ μαῦρο μου τὸ μνήμα ΣΖαπμέλ. ἔνθ' ἄν.

άλουμινένιος ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλουμίνιο* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ένιος.

Ὁ ἐξ *άλουμινιοῦ* κατεσκευασμένος: *Ποτήρι άλουμινένιο.*

άλουμίνιο τό, σύνηθ. *άλουμίνι* σύνηθ.

Ἐκ τοῦ Γαλλ. *aluminium*.

Τὸ μέταλλον ἀργίλιον: *Μπρίκι-ποτήρι ἀπὸ άλουμίνι.*

άλουξουνιά ἡ, Ρόδ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὰ εἶδη τοῦ φυτοῦ κνίδη (*urtica*) τῆς τάξεως τῶν κνιδωδῶν (*urticaceae*). Συνών. *τσουκνίδα*. [**]

άλουσιὰ ἡ, *άλουσία* Πελοπν. (Λακων. Μάν.) *άλουσιὰ* σύνηθ. *άλουσὰ* πολλαχ. *άλουσὰ* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *άλουσία*.

Τὸ νὰ μὴ λούεται κἀνεὶς, ἀποχὴ ἀπὸ τοῦ λουτροῦ ἔνθ' ἄν.: *Ἀπὸ τὴν άλουσιὰ κόλλησαν τὰ μαλλιά μου κοιν. Ἀπὸ τὴν άλουσία σου εἶσαι ἄσκημος Λακων. Ποὺ τὴν άλουσὰν ἐγέμωσεν ἡ τδεφαλή του πιτυρίδαν Κύπρ. || Γνωμ.*

Τὸ χτένι κἀνει τὰ μαλλιά κ' ἡ *άλουσιὰ* τὲς ψεῖρες Λακων.

